

Wymagania z języka polskiego, klasa VIII

Dział	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Kształcenie literackie i kulturowe						
Odbiór, tekstów kultury, czytanie tekstów literackich	Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.	-potrafi zreferować treść przeczytanego utworu, -określa rodzaj literacki, -wskazuje podmiot liryczny, adresata utworu, -określa rodzaj liryki, -wyjaśnić pojęcia: aforyzm, fraszka, paradoks, tren, porównanie homeryckie, puenta, przenośnia, symbol, peryfrazja, hymn, refren, anafora, ironia apostrofa, literatura faktu, reportaż, epepeja, inwokacja, -określa czas i miejsce akcji, wskazuje bohaterów, -zna pojęcia związane z filmem i teatrem, -wyjaśnia pojęcia: renesans, humanizm, -potrafi odróżnić informację od opinii,	-identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, czytelnika, słuchacza), -opisuje emocje wyrażane przez podmiot liryczny, -wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcje, -wskazuje związki frazeologiczne, -omawia funkcję wykrzyknienia, -charakteryzuje bohaterów, opisuje ich emocje, relacje pomiędzy nimi, -omawia świat przedstawiony w utworze, -wypowiada się na temat utworu i zawartych w nim zagadnień, wyjaśnia zasady rządzące światem przedstawionym,	-nazywa swoje reakcje czytelnicze, -wyraża swój stosunek do postaci, -wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska), -odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości, -odróżnia realizm od fantastyki, -identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy, popularno-naukowy, -rozpoznaje w tekście literackim: [...] przenośnię [...] i objaśnia [jej rolę]	-potrafi zinterpretować wymowę oraz istotne elementy, przesłanie omawianego utworu, -przedstawia swoje spostrzeżenia dotyczące danej sytuacji lirycznej, -omawia funkcję refrenu i anafory, -wyjaśnia, na czym polegał tragizm pokolenia do którego należał K. K. Baczyński, -dokonuje interpretacji tworząc własną wypowiedź, -dokonuje właściwej argumentacji, uogólniania, podsumowania i porównania, -wskazuje charakterystyczne cechy języka utworu, wyjaśnić ich znaczenie i określić ich funkcje w tekście,	-wykazuje umiejętność operowanie kontekstem, twórczego przetworzenia poruszanych w utworze kwestii, przekładu intersemiotycznego, -przedstawia wybrany tekst kultury dotyczący tragizmu pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński, -omawia różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury, -omawia wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby

		-potrafi określić rodzaj narracji,	-wymienia cechy gatunkowe utworu, -rozpoznać gatunki wypowiedzi prasowej, -omawia język komiksu,	[...], operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych	-wyjaśnia symboliczne znaczenie elementów utworu, omawia przenośnie, uniwersalną wymowę utworu -umieszcza utwór w kontekście, np. historycznym, biograficznym, społecznym, -analizuje tekst prasowy wg podanych kryteriów, -wyraża opinię na temat filmu, obrazu, fotografii i ich wymowy, charakteryzuje twórczość J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza, S. Żeromskiego, M. Wańkowicza i S. Mrożka,	i porównuje go z utworami Jana Kochanowskiego, -wypowiada się na temat uniwersalnej prawdy o człowieku zawartej w literaturze, -omawia wizje zaświatów przedstawione w wybranych tekstach kultury, -potrafi wykorzystywać bogate konteksty, formułować i rozwijać problem badawczy, tworzyć własne teksty rozwijające poruszane tematy, -swobodnie wypowiada się na temat literatury podziemnej w okupowanej Polsce, wykraczając poza teksty omówione podczas zajęć,
Kształcenie językowe						
	elementy retoryki	-umie wskazać różnice	-wskazuje sylaby	-wyjaśnia różnice	-wskazuje pleonazmy	swobodnie i

	<p>Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.</p>	<p>między odmianą oficjalną a nieoficjalną polszczyzny -wyjaśnia pojęcia: synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, eufemizm, -wymienia rodzaje neologizmów i zapożyczeń, -rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przysłówek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknik [...]) i wskazuje różnice między nimi, -wyjaśnia pojęcia: głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej, -przedstawia podział głosek, -wymienia zasady poprawnego akcentowania w języku</p>	<p>akcentowane, -wskazuje wypowiedzi należące do oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka, -wskazuje kolokwializmy w podanym tekście, -wskazuje różnice pomiędzy gwarą a dialektem i wymienia cechy każdego ze stylów, -podaje synonimy i antonimy wskazanych wyrazów, -odnajduje w tekście neologizmy i dzieli je na kategorie, -używa imion w wołaczu, -poprawnie odmienia nazwiska i nazwy miejscowości, -rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy, -wskazuje spójniki, przed którymi stawiamy przecinek, -rozpoznaje rodzaje głosek, -poprawnie podzieli</p>	<p>między wyrazami wieloznacznymi a homonimami, -wyjaśnia znaczenie podanych eufemizmów, neologizmów, -wyjaśnia pochodzenie podanych nazw miejscowości, -dokonuje właściwej deklinacji rzeczowników i przymiotników oraz stopniowania tych ostatnich, -wskazuje przysłówki, które podlegają stopniowaniu -poprawnie akcentuje wyrazy stanowiące wyjątek od powszechnej reguły, -wskazuje formant w wyrazie pochodnym i nazywa jego rodzaj, -podkreśla w rodzinie wyrazów</p>	<p>w podanych wyrażeniach, -przekształca tekst gwarowy na ogólnopolski, -wskazuje archaizmy i wyjaśnić ich znaczenie, -tworzy sprawozdanie, recenzję wybranego spektaklu lub filmu, -nadaje gotowemu scenariuszowi odpowiedni kształt graficzny, -tworzy nazwy mieszkanki i mieszkańca danego miasta, -poprawnie określa formę czasownika osobowego, -poprawnie określa formy zaimków i poprawnie je stosuje, -poprawnie nazywa rodzaje liczebników, -rozpoznaje nieodmienne części mowy, -poprawnie zapisuje poszczególne części mowy z partykułą <i>nie</i>, -Określa kierunek</p>	<p>bezbłędnie postępuje się wiedzą z zakresu fleksji, fonetyki, słowotwórstwa, składni i ortografii</p>
--	--	--	---	---	---	---

		<p>polskim, -wyjaśnia pojęcia: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, złożenia, zrosty, -wymienia kategorie słowotwórcze, -wymienia główne i drugorzędne części zdania, -dzieli wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań, -rozpoznaje w tekście równoważniki zdań, wymienia rodzaje zdań podrzędnie i współrzędnie złożonych</p>	<p>wyrazy na sylaby, -wskazuje wyrazy, w których nastąpiło uproszczenie grupy spółgłoskowej, -wskazuje upodobnienia wewnątrzwyrazowe, -wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny, -przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej, -wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny, -wskazuje podmiot i orzeczenie w zdaniu, nazywa ich rodzaje, -przekształca zdania w imiesłowowe równoważniki zdania, -rozpoznaje rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, -dzieli zdania złożone współrzędnie na zdania składowe -zna zasady</p>	<p>rdzeń i wskazuje oboczności, -rozpoznaje złożenia i zrosty,</p>	<p>upodobnienia, -dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów, -tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych, -sporządza wykresy rodziny wyrazów, -uzupełnia zdania przydawkami w odpowiednim szyku, -dokuje rozbioru logicznego zdania, -sporządza wykres zdania złożonego</p>	
--	--	---	--	---	---	--

			stosowania przecinka w zdaniach złożonych współrzędnie,			
Tworzenie wypowiedzi						
Mówienie, pisanie, elementy retoryki	Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.	-stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity) -rozpoznaje formy gatunkowe (życzenia i gratulacje, zaproszenie, zawiadomienie i ogłoszenie [...]), -korzystając z pomocy nauczyciela redaguje list otwarty, opowiadanie twórcze, tekst o charakterze argumentacyjnym, - zna zasady budowania akapitów, - rozróżnia i wskazuje środki perswazji,	-gromadzi informacje do listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenia, -redaguje list motywacyjny, podania, CV, -tworzy plan sprawozdania, recenzji ostatnio obejrzanego filmu lub spektaklu i wg niego pisze w/w formę, -redaguje poznane formy wypowiedzi, przygotowuje plan przemówienia, - dokonuje selekcji informacji, - rozróżnia i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcję	-stosuje się do wszystkich reguł sporządzenia sprawozdania, -redaguje nagłówki scen i wskazówki sceniczne, -wyciąga strategie zdobycia przychylności słuchaczy, sposoby prezentacji argumentów i formułowania zakończenia przemówienia, - wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach	-tworzy sprawozdanie, recenzję wybranego spektaklu lub filmu, -nadaje gotowemu scenariuszowi odpowiedni kształt graficzny, - tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi	-potrafi wykorzystywać bogate konteksty, formułować i rozwijać problem badawczy, tworzyć własne teksty rozwijające poruszane tematy, -bezbłędnie pod względem językowy, ortograficznym i merytorycznym redaguje tekst poznanych do tej pory form wypowiedzi. -uczestniczy i osiąga sukcesy w konkursach, np. recytatorskim, ortograficznym, literackim (w szkole i poza nią)